

Chuvasov M. O.,

orcid.org/0000-0002-2024-9095

**READINESS TO USE INFORMATION AND COGNITIVE TECHNOLOGIES
AS A RESULT OF FUTURE TEACHERS PREPARATION
FOR THEIR PROFESSIONAL ACTIVITIES**

The article based on analysis of pedagogical theory and practice reveals possibilities and tendencies of formation of readiness for use of information and cognitive technologies. It is noted that all life in the modern world is based on information receiving. Someone who learns faster, can collect and analyze a large amount of data, gets a significant advantage over other people. The learning process must also be adapted to modern realities, so new teaching methods and technologies are emerging. In our opinion, the most effective ways of obtaining knowledge are based on the use of information and cognitive educational technologies.

The attention is paid to the fact that we determine readiness for the use of information and cognitive technologies taking into account the features of information and cognitive activity, the specifics of information and cognitive training and personality qualities that define the effectiveness and productivity of future professional activities.

It is impossible to form a student's readiness to use information and cognitive technologies of future teachers if a student has a low level of intelligence, cognitive skills and thinking abilities are not developed as well.

Here are presented the results of identification of the intelligence development level, of cognitive skills, of thinking properties with the help of methodology of a personality study, R. Amthauer test, "Intellectual Liability" technique at the acknowledging and formative stages of the study.

The positive dynamics of readiness levels for the use of information and cognitive technologies in the process of organizing and conducting of professional training proved the effectiveness of the experimental methodology for the development of the studied formation.

It can be concluded that the components of development of the readiness of future teachers to use information and cognitive technologies during the special disciplines study affect the nature of their attitude to professional activities positively.

Key words: information and cognitive technologies, readiness, future teachers, professional activities, cognitive skills.

Дата надходження статті: 27.04.2021 р.

Рецензент: доктор педагогічних наук, професор Кондрашова Л. В.

УДК 378: [613: 616.995.42]

DOI <https://doi.org/10.37915/pa.vi49.276>

Шевчук О. А.*,

orcid.org/0000-0001-6021-2003

**ПРОСВІТНИЦЬКА РОБОТА ЩОДО ПОПЕРЕДЖЕННЯ ІНФЕКЦІЙНОГО
ЗАХВОРЮВАННЯ КОРОСТИ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

У статті проаналізовано науково-педагогічну літературу, статистичну інформацію Центру громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України щодо показників інфекційного захворювання корости в Україні за 2016-2021 рр., Державної установи «Рівненський обласний лабораторний центр» Міністерства охорони здоров'я України, Комунального підприємства «Обласний центр громадського здоров'я» Рівненської обласної ради.

*© Шевчук О. А.

Наголошено на доцільності застосування просвітницько-інформаційної роботи, розробки і впровадження в освітній процес закладу вищої освіти міжгалузевого наукового знання безпекознавчого, оздоровчого характеру щодо формування сучасних фахівців на засадах компетенцій із безпеки життєдіяльності, суспільно-комунікативних, загальнокультурних та професійних компетенцій.

Висвітлено проблему збереження громадського і особистого здоров'я через систему взаємозв'язків «людина-суспільство-природа».

Порушено проблему недостатньої поінформованості студентів закладу вищої освіти щодо соціально-природних небезпек, що пов'язані з інфекційними хворобами (на прикладі корости).

Звернуто увагу на низький рівень знань студентів про способи уникнення та захисту (профілактику) корости.

Наведено результати опитування, наголошено на порівняльній характеристиці спалахів захворювання корости в м. Рівне, Рівненській області та Україні за 5,5 років поспіль.

Представлено дані дослідницької роботи у доповіді, лекційному та практичному занятті, підготовці студентів до Міжнародної конференції та участь у Круглому столі «Просвітницька робота з учасниками освітнього процесу щодо попередження інфекційних хвороб».

Зроблено висновки про необхідність підвищення рівня знань студентів закладу вищої освіти через просвітницьку роботу, виховання культури здоров'я, формування навичок безпечної поведінки впродовж життя, що уможливорює засвоєння теоретичних основ окресленої проблеми і систематизацію теоретичних знань, сприяє гартуванню здорової особистості.

Ключові слова: небезпека, інфекційні захворювання, профілактика, короста, заклад вищої освіти, просвітницька робота.

Постановка проблеми. Освіта і виховання є найважливішими компонентами оздоровчої культури, духовності, суспільної свідомості студента, який має відповідально ставитися не тільки до власного, але й громадського життя та здоров'я.

Тому серед актуальних проблем, пов'язаних із основами охорони праці, безпекою життєдіяльності, цивільним захистом населення України, є проблема неперервного навчання, просвітницька робота щодо збереження здоров'я, безпеки життєдіяльності впродовж усього життя [8–10; 15].

На сьогоднішній день виникла проблема розповсюдження інфекційних захворювань, які негативно впливають на здоров'я, вкорочують життя людини через недостатню поінформованість населення, низький рівень знань. Для прикладу розглянемо захворювання – коросту.

Короста (лат. scabies) – акародерматит: контагіозне (інфекційне) захворювання, яке викликає паразит, збудник – коростяний кліщ *Sarcoptes scabiei* (коростяний свербун). Зона ураження – шкіра [17].

Щороку у світі короста діагностується приблизно у 300 млн. людей різного віку, що охоплює 5% населення планети. Не відомо, скільки випадків могло бути зареєстровано, якщо би вчасно зверталися люди з ознаками захворювання корости. Тому необхідно постійно інформувати різні верстви населення України про небезпеку інфекційного захворювання, яке викликає коростяний кліщ [6].

Аналіз досліджень. Багато вчених розглядали необхідність постійної просвітницько-інформаційної роботи серед населення щодо вироблення умінь, навичок попередження, уникнення небезпек соціально-природного походження (О. Бикова, О. Болієв, Я. Галаджун, Д. Деревинський, В. Єлісеєв, С. Миронець, С. Осипенко, Ю. Півень, В. Плетньов, Л. Попов, І. Соколовський, І. Муць, Т. Розвадовська, З. Яремко), вивчали біологічні небезпеки щодо збудників, шляхів проникнення інфекційних захворювань, їхньої профілактики (П. Атаманчук, В. Мендерецький, А. Савчук, В. Підгорний та інші), працювали над трактуванням терміну «просвітництво»

(Л. Левчук, М. Горлач та ін.), обґрунтували просвітницьку роботу, її форми, методи, завдання (О. Безпалько, І. Зверева, Т. Розвадовська, З. Шевців та ін.), проте сьогодні ці проблеми потребують подальшого дослідження [1–2; 9–10; 15; 18].

Мета статті – схарактеризувати просвітницьку роботу щодо попередження інфекційного захворювання корости в закладі вищої освіти. З цією метою було поставлено такі завдання: виявити рівень поінформованості студентів II курсу Рівненського державного гуманітарного університету (РДГУ) щодо ризику для здоров'я інфікування корости, її ускладнення, профілактики щодо способів уникнення та захисту захворювання корости; допомогти студентам засвоїти основні поняття «соціально-природні небезпеки», «просвітницька робота», «інфекційні захворювання та їх профілактика», при вивченні дисципліни «Безпека життєдіяльності з основами охорони праці» (БЖД з ООП) сформулювати вміння зберігати і зміцнювати власне та громадське здоров'я, не вкорочуючи життя.

Виклад основного матеріалу. На першому етапі дослідницької роботи проаналізовано науково-педагогічну, медичну літературу про просвітницьку роботу в закладі вищої освіти, інфекційні захворювання, їхню профілактику, коросту, її вплив на здоров'я людини, шляхи потрапляння в організм, профілактику захворювання корости тощо [1–18].

Згідно великого тлумачного словника сучасної української мови з'ясовано сутність ключових понять (просвітник, просвітянин, попередження, профілактика, інфекційні захворювання).

Виявлено, що просвітник – той, хто займався освітою; просвітянин – представник або послідовник просвіти; просвіта – те саме, що освіта; просвітитель – пропагандист прогресивних ідей, знань, культури і т.ін. Попередження – наперед зроблене повідомлення про що-небудь; запобігання вияву чого-небудь небажаного. Профілактика – заходи, що запобігають виникненню й поширенню хвороб, сприяють охороні здоров'я населення; профілактика захворювань – система заходів, спрямованих на попередження захворювань через усунення причин та умов, що їх викликають; профілактичний – запобіжний, превентивний (який попереджає що-небудь, запобігає чомусь; профілактичний, упереджувальний). Інфекційні захворювання – хвороби, що спричиняються патогенними мікроорганізмами і характеризуються заразністю, наявністю інкубаційного періоду та формуванням постінфекційного імунітету [3, с. 503, 1054, 1104, 1167, 1177].

Згідно статистичної інформації Центру громадського здоров'я МОЗ України, обрано показники інфекційного захворювання корости за звітною формою № 1, що передбачає абсолютні значення та інтенсивні показники на 100 тис. населення за повний рік (табл. 1, рис. 1) [5].

Таблиця 1

Інфекційне захворювання корости в Україні за 2016–2020 рр.

Рік	Абсолютне значення	Інтенсивні показники на 100 тис. населення	Зниження ріст (випад., % рази)
2016 р. за 12 міс.	7998	18,7	0
2017 р. за 12 міс.	7507	17,63	-6,10 %
2018 р. за 12 міс.	6633	15,64	-11,64%
2019 р. за 12 міс.	6396	15,15	-3,50%
2020 р. за 12 міс.	3690	8,79	-42,30%

Зниження зросту захворювання по Україні було в 2020 році (42,3 %).

Рис. 1. Інфекційне захворювання корості за 2016-2020 рр.

Також був суттєвим спад спалаху ектопаразитарної інфекції – корості за поточний 2021 р. і минулий 2020 р. (табл. 2, рис. 2).

Таблиця 2

**Інфекційне захворювання корості в Україні (на 100 тис. населення)
за березень 2020 р. і 2021 р. та 3 міс. 2021 р., 2021 р.**

Рік	Абсолютне значення	Інтенсивні показники на 100 тис. населення	Зниження ріст (випад., % рази)
Березень 2020 р.	415	0,98	0
Березень 2021 р.	417	0,99	+0,5
3 місяці 2020 р.	1335	3,18	0
3 місяці 2021 р.	884	2,12	-33,70

Якщо за березень 2020 р. та 2021 р. було відсоткове збільшення захворювання корості (+0,5%), то за квартал 2021 р. відбулося зниження захворювання (-33,7%) по всій Україні.

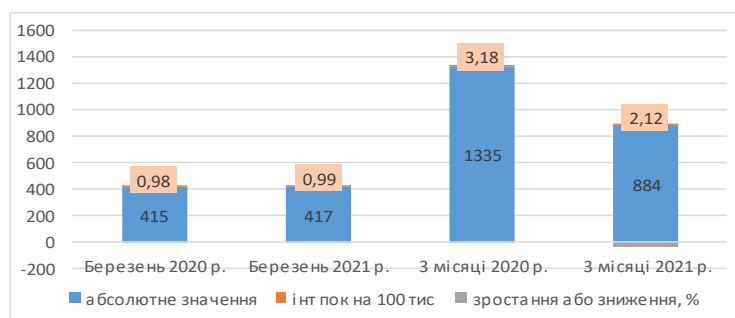

Рис. 2. Інфекційне захворювання корості в Україні (на 100 тис. населення) за березень 2020 р. і 2021 р. та 3 місяця 2021 р.

Розглянемо дані за січень 2017-2021 рр. (табл. 3, рис. 3).

Таблиця 3

Захворювання корості в Україні (січень 2017–2021 рр.)

Рік	Абсолютне значення	Інтенсивні показники на 100 тис. населення	Зниження ріст (випад., % рази)
Січень 2017 р.	567	1,33	0
Січень 2018 р.	642	1,51	+12,7
Січень 2019 р.	480	1,14	-25,2
Січень 2020 р.	482	1,15	+0,5
Січень 2021 р.	197	0,47	-2,4

Як бачимо з табл. 3 та рис. 3, відбулося зростання захворювання у 2018 р. та 2020 р., у 2021 р. – зниження захворювання корости на –2,4 % по Україні.

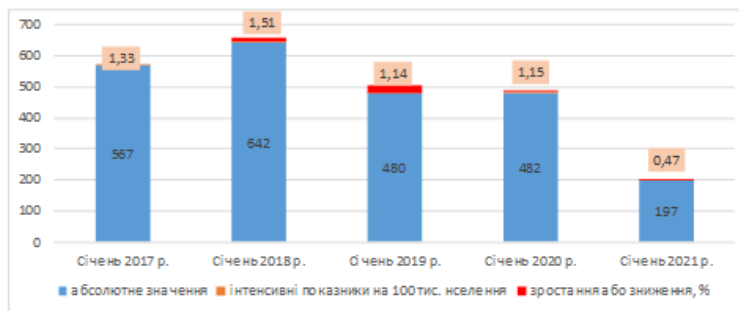

Рис. 3. Інфекційне захворювання корости в Україні (січень 2017 р., 2018 р., 2019 р., 2020 р., 2021 р.)

Також ми проаналізували дані із форм звітності № 1 «Звіт про окремі інфекції та паразитарні захворювання (щомісячна) за 2017–2020 рр. і 3 місяці 2021 р.» та № 2 (річна), затверджених Наказом МОЗ України від 02.06.2009. № 378 (Держкомстат України), отримані у ДУ Рівненського обласного лабораторного центру МОЗ України (табл. 4, рис. 4).

Таблиця 4

Корости у Рівненській області (січень 2016-2020 рр., 3 міс. 2021р.)

Рік	Абсолютне значення	Інтенсивні показники на 100 тис. населення
Січень 2017 р.	317	27,31
Січень 2018 р.	265	22,85
Січень 2019 р.	283	24,48
Січень 2020 р.	125	10,81
Січень 2021 р. (3 міс.)	35	3,0

Отже, у 2017–2020 рр. показники абсолютного значення були високими, у 2021 році відбулося зниження захворювання по Україні.

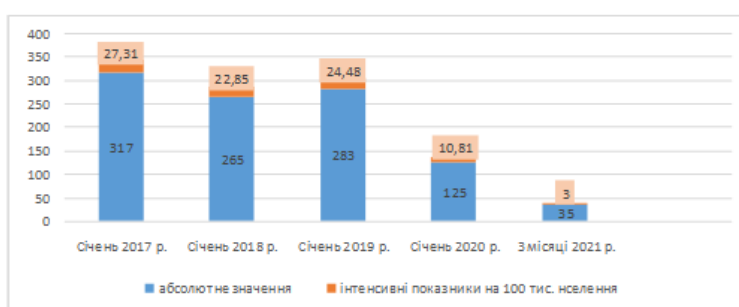

Рис. 4. Короста у січні 2017-2020 рр., 3 міс. 2021 р., Рівненська обл.

Водночас ми проаналізували дані зі «Звіту про захворювання, які передаються переважно статевим шляхом, грибкові шкірні хвороби та коросту за 2017-2020 рр.» (річна звітна статистична форма № 9) у відділі медичної статистики та аналітики Комунального підприємства «Обласний центр громадського здоров'я» Рівненської обласної ради, що дали можливість зробити порівняння інфекційного захворювання корости між м. Рівне та Рівненською областю (табл. 5 та рис. 5).

Таблиця 5

Інфекційне захворювання корости в м. Рівне та Рівненській області за квітень 2017 р., 2018 р., 2019 р., 2020 р., 3 місяці 2021 р.

Рік	м. Рівне	Рівненська обл.
	абсолютне значення	абсолютне значення
Квітень 2017 р.	23	317
Квітень 2018 р.	36	265
Квітень 2019 р.	32	283
Квітень 2020 р.	8	125
3 місяці 2021 р.	не відомо	35

Згідно аналізу даних зі «Звіту про захворювання, які передаються переважно статевим шляхом, грибкові шкірні хвороби та коросту за 3 місяці 2021 року» (щоквартальна статистична форма № 9) у Комунальному підприємстві «Рівненський обласний шкірно-венерологічний диспансер» Рівненської обласної ради, ми зробити такі висновки (див. табл. 5, рис. 5).

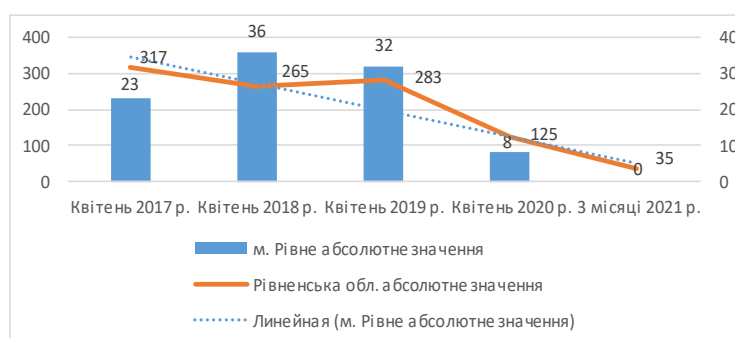

Рис. 5. Інфекційне захворювання корости в м. Рівне та Рівненській області за квітень 2017–2021 р.

У м. Рівне та Рівненській області показники корости були високими. Особливо бентежить щоквартальна звітність 2021 р. у Рівненській області.

Зробимо порівняльну характеристику серед територіального осередку районів Рівненської області за 2016–2020 рр. (табл. 6, рис. 6). У 2016 р. першими по захворюванню корости були Дубенський р-н (48), м. Рівне (39), Костопільський р-н (37), Здолбунівський р-н (34). У 2017 р. черговість зросту корости мали Костопільський р-н (34), Здолбунівський р-н (33), Дубенський р-н (30), Рівненський р-н (27), м. Рівне (23). У 2018 р. випадки захворювання корости зустрічалися в Костопільському р-ні (40), м. Рівне (36), Дубенському р-ні (32), Млинівському р-ні (23), Рівненському р-ні (19). У 2019 р. перші спалахи корости виявили Костопільський р-н (49), м. Рівне (32), Дубенський р-н (22), Здолбунівський р-н (20). У 2020 р. захворювання корости спадає: Дубенський р-н (28), Костопільський р-н (21), Рівненський р-н (14), м. Рівне (8).

Таблиця 6

Найбільші спалахи корости в Рівненській області (2016–2020 рр.)

Райони	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.
Дубенський	48	30	32	22	28
м. Рівне	39	23	36	32	8
Костопільський	37	34	40	49	21
Здолбунівський	34	33	16	20	4
Рівненський	26	27	19	18	14
Млинівський	23	17	23	16	8

Найвищі показники захворювання виявлено в Дубенському районі, м. Рівне, Костопільському районі, що трималися упродовж 2016–2020 рр.

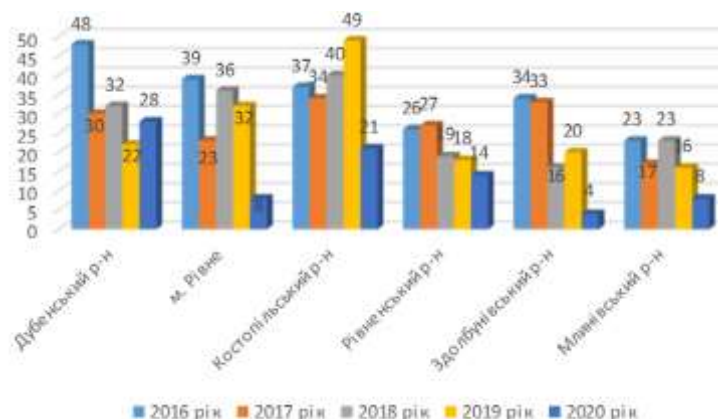

Рис. 6. Спалахи корости в Рівненській області за 2016–2020 рр.

Епідемічні спалахи хвороби, як правило, трапляються в регіонах, де є проблеми з санітарією, особистою гігієною, водопостачанням, його якістю, людьми з імуносупресією, важким фізичним станом, відсутньою просвітницької роботи, високою щільністю населення. Отже, число 35 (за квартал 2021 р.) у Рівненській області вражає.

На другому етапі дослідницької роботи проведено просвітницько-інформаційну та профілактичну роботу серед студентів II курсу різних факультетів РДГУ.

Профілактика (за О. Лаврентьевою) є особливий вид діяльності, що перебуває на стику педагогіки, психології, соціальної роботи, безпеки життєдіяльності й медицини тощо. Автор виокремлює три види профілактики.

Первинна профілактика – проводиться педагогами закладів освіти, є комплексом соціальних, просвітницьких і медико-психологічних заходів на формування навичок здорового способу життя та попередження можливих негативних дій відносно власного організму. Один із семи підходів такої профілактики є надання інформації (найбільш розповсюджений підхід, який спрямований на підвищення рівня знань та формування власного світогляду студента).

Оскільки навчання є провідною ланкою просвітницької діяльності, профілактична робота буде успішною за визначенням певних організаційно-педагогічних умов (наприклад, розробки методичних, інформаційно-довідкових, рекламних матеріалів на допомогу студентам; проведення тематичних семінарів, конференцій; упровадження системи безперервного медико-гігієнічного навчання і виховання молоді), що спрямовані на головні детермінанти поведінки (мотивація, уміння, практичні навички) [8, с. 169–171].

Просвітницька діяльність в Україні (за Т. Розвадовською) має переважно профілактичний характер. Авторка вдало розкриває сутність понять «просвітництво», «просвітницька робота», «основні завдання просвітницької роботи», «соціально-педагогічна діяльність». Дослідниця відзначає, що профілактична робота спрямована на людину й на запобігання виникнення в неї певних соціально-педагогічних проблем, а просвітницька робота спрямовується на усвідомлення, розуміння широким колом людей наявності соціально-педагогічних проблем у певній категорії населення чи індивіда зокрема. Водночас, профілактична та просвітницька роботи мають спільні методи, які відрізняються кінцевою метою [15, с. 70–74].

У процесі вивчення «БЖД з ООП» студенти дізнаються, що для профілактики інфекційних захворювань використовують перш за все державні санітарні заходи (поліпшення умов праці і побуту населення з метою попередження будь-яких

захворювань, покращення благоустрою міст та сіл, спорудження водоводів і каналізаційних мереж тощо. Другою групою заходів є медичні. Третя група заходів з профілактики захворювань пов'язана з підвищенням рівня санітарної культури населення: заходи інформаційної спрямованості (бесіди, лекції, ЗМІ тощо) [1, с. 131–132; 2, с. 63–64].

При вивченні «Цивільного захисту» студенти навчаються проводити просвітницьку роботу серед населення про запобігання виникненню різних надзвичайних ситуацій (наприклад, розповсюдження інфекційних захворювань, їхню профілактику), формують навички захисту та уникнення інфекційних захворювань, набувають здоров'язберігаючої компетентності [9, с. 465–468; 10, с. 169–176].

У процесі дослідження проведено опитування та інтерв'ювання серед студентів II курсу таких факультетів РДГУ: історії, політології та міжнародних відносин; початкової освіти; психолого-педагогічного. Студентам було запропоновано 12 запитань: 1) що таке короста; 2) чи це інфекційне захворювання; 3) чим викликається короста; 4) чи хворіли студенти на коросту; 5) чи чули про коросту від когось конкретно; 6) хто може захворіти на коросту; 7) чи бачили хворих на коросту людей; 8) де зустрічалися з хворими на коросту; 9) чи можна в наш час захворіти коростою; 10) які шляхи передачі збудника корости; 11) де можна заразитися коростою; 12) перерахуйте профілактичні заходи захворювання корости.

Зустрічалися помилкові відповіді. Наприклад, нібито шлях передачі захворювання був повітряно-крапельним (8 %), через кров (12 %), повітря (20 %), захворіти можна лише в лісі (5 %) та інше. Також стало зрозуміло, що дехто зі студентів мав таке захворювання в дитинстві.

У зв'язку з вищезазначеним до просвітницько-інформаційної роботи залучалися студенти, які відвідують створений нами гурток «Молоді науковці» (на базі кафедри загальнотехнічних дисциплін, технологій та цивільної безпеки і кафедри біології, здоров'я людини та фізичної терапії РДГУ). Разом зі студентами ми взяли участь у Круглому столі «Просвітницька робота з учасниками освітнього процесу щодо попередження інфекційних хвороб», що відбувся 23 квітня 2021 року за допомогою системи «Google meet». Захід проходив на базі фахового медичного коледжу КЗВО «Рівненської медичної академії» за підтримки Рівненської обласної державної адміністрації управління освіти та науки України Управління охорони здоров'я України РОДА, фахового медичного коледжу Комунального закладу вищої освіти (КЗВО) «Рівненська медична академія» РОР, Рівненської обласної науково-методичної комісії (НМК) з цивільного захисту (ЦЗ), безпеки життєдіяльності (БЖД) та основ медичних знань (ОМЗ), Навчально-методичного центру НМЦ ЦЗ та БЖД Рівненської області. У Круглому столі взяли участь фахівці медичної галузі, педагоги, студенти закладів вищої освіти. Ми підготували студентів II курсу факультету історії, політології та міжнародних відносин РДГУ, які взяли участь у Круглому столі та виступили з доповідями «Небезпеки укусів кліщів для здоров'я людини», «Герпетична інфекція та її профілактика серед студентської молоді», «Проблема захворювання коростою та її профілактика в закладі вищої освіти» [7; 16]. Студенти також виступили на лекційному занятті «Природно-техногенні та соціальні небезпеки» у процесі вивчення дисципліни «Безпека життєдіяльності з основами охорони праці», де ми акцентували увагу на різних інфекційних захворюваннях, що мають місце у житті сучасної молоді.

На лекційному занятті «Правове забезпечення та управління безпекою життєдіяльності та охорони праці» студенти опрацьовували проблемні завдання щодо Законів України у сфері епідемічного благополуччя: Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб», Наказу МОЗ України «Про посилення роботи щодо профілактики захворюваності дітей у навчальних закладах та формування здорового способу життя учнівської та студентської молоді» та інших [11–13].

Студенти були поінформовані про 7 квітня – День Здоров'я, що був оголошений Всесвітньою Організацією Охорони Здоров'я. Мета Дня здоров'я – розповсюдження інформації про здоровий спосіб життя серед населення та промоція здоров'я як найбільшої суспільної цінності. З цієї нагоди за ініціативою Центру громадського здоров'я МОЗ України у Рівному багаторазово проводився Національний Тиждень Громадського Здоров'я. Він включав низку заходів на регіональному рівні, які сприяли формуванню свідомого ставлення та відповідальності кожного за власне здоров'я. Все це робилося для того, щоб Національний Тиждень Громадського Здоров'я став інформаційною, освітньою, мотивуючою платформою для залучення уваги та інтересу з боку фахових кіл, місцевої влади та широкої аудиторії серед населення Рівненщини [4].

Ми розробили пам'ятки про профілактичні заходи різних інфекційних захворювань для студентів II курсу РДГУ та провели повторне інтерв'ювання. На практичному занятті «Дослідження небезпек: соціальних, соціально-політичних, техногенних, природних» студенти виявили високий рівень поінформованості, сформовані вміння та навички щодо визначення існуючих проблем з профілактики інфекційних захворювань (наприклад, інфікування корости та її профілактика), забезпечення особистої та колективної безпеки тощо [18].

У результаті просвітницької роботи студенти *поглибили знання про*: соціально-природні небезпеки, що пов'язані з інфекційними хворобами (наприклад, корости); захворювання корости, її профілактику, чинники, що сприяють зараженню коростяним кліщем та його локалізацію, механізм зараження коростою, її ускладнення. Наприклад, до ускладнень корости належать: піодермія (бактеріальна інфекція в зоні ураження), гломерулонефрит постстрептоковковий, ревматичне ураження міокарда, екзема, алергічний дерматит, стрептодермія, панарицій, рожа, піогенна пневмонія, кропив'янка, регіонарний лімфаденіт, запалення ячюк та їх придатків (у чоловіків), сепсис (найчастіше у немовлят) тощо [17].

Місцями, де найбільший ризик захворіти на коросту, є дитячі садки, школи, спортивні секції, готелі, гуртожитки. Також захворіти можна через дверні ручки, поручні сходів. Найбільш імовірний шлях зараження коростою – між сексуальними партнерами. Через 3–7 днів після контакту з хворою людиною з'являються висипання між пальцями, на бічних поверхнях пальців, верхніх кінцівках і передньо-бокових частинах тулуба, що нагадують дрібні вузлики, пухирці, нижній частині живота. Відзначається нестерпний свербіж, що посилюється у вечірній і нічний час. На шкірі видно коростяні ходи у вигляді лінійних запалених ділянок.

Студенти одержують важливі знання про профілактику захворювання корости.

Усі особи, що перебувають в осередку зараження разом із хворим на коросту, повинні проходити одночасне лікування, щоб уникнути повторної інвазії. Тобто, якщо хтось із сім'ї захворів, необхідно пройти обстеження іншим членам та діяти згідно порад сімейного лікаря, лікаря-дерматолога чи дерматовенеролога.

Крім медичних засобів, які застосовуються для нанесення на шкіру за рекомендацією лікаря, велике значення має дотримання санітарно-гігієнічного режиму, щоденне миття, заміна натільної білизни, кип'ятіння та прасування натільної та постільної білизни, прання речей в машині при 90° 1,5 год. Верхній одяг необхідно чистити пилососом, особливо всередині, де шви. Необхідно слідкувати постійно за чистотою шкіри (щоденне миття), при появі висипів – йти до сімейного лікаря. Отже, поширення будь якого інфекційного захворювання є небезпечним для людини [6; 14].

Висновки. У результаті просвітницької роботи студенти поглибили знання про: соціально-природні небезпеки, що пов'язані з різними інфекційними захворюваннями та їх профілактикою (наприклад, короста).

На початку дослідницької роботи виявлено, що не всі студенти оволоділи належним рівнем знань щодо уникнення, запобігання інфекційних захворювань. Разом з тим, існує велика кількість форм та методів санітарної освіти, які можна

використовувати серед різних груп населення, з метою підвищення рівня вмінь та знань, у тому числі й серед учасників освітнього процесу. Тому студенти закладу вищої освіти повинні постійно підвищувати рівень знань щодо інфекційних захворювань через просвітницьку роботу освітян та медичних працівників, вдосконалювати вміння застосовувати практичні навички профілактики впродовж усього життя.

Студенти II курсу РДГУ при вивченні дисципліни «Безпека життєдіяльності з основами охорони праці» оволоділи навичками щодо способів уникнення інфекційних захворювань і захисту від них, отримали сукупність загальнокультурних, суспільно-комунікативних, професійних компетенцій з питань безпеки життєдіяльності щодо вирішення завдань, пов'язаних зі збереження життя та здоров'я власного і громадського.

Перспективним для подальшого наукового пошуку вважаємо визначення оптимальних шляхів проведення систематичної просвітницької роботи зі студентами щодо попередження інфекційних захворювань.

Список використаних джерел:

1. Безпека життєдіяльності в запитаннях і відповідях: навч. посіб. Вид. 2-е, доп. і перероб. / Д. П. Плахтій, А. М. Савчук, В. К. Підгорний, І. М. Бурдейний; за ред. П. Д. Плахтія. Кам'янець-Подільський: ПП «Медобори-2006», 2010. 248 с.
2. Безпека життєдіяльності: навч. посіб. / П. С. Атаманчук, В. В. Мендерецький, О. П. Панчук, О. Г. Чорна. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 276 с.
3. Великий глумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ. Ірпінь: ВТФ «Перун», 2009. 1736 с.
4. Всеукраїнський тиждень громадського здоров'я: масові заходи в областях. Офіційний сайт Центру громадського здоров'я МОЗ України. URL: <https://phc.org.ua/news/vseukrainskiy-tizhden-gromadskogo-zdorovya-masovi-zakhodi-v-oblastyakh>
5. Інфекційна захворюваність населення України: офіційний сайт Центру громадського здоров'я МОЗ України. URL: <https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan/inshi-infekciyni-zakhvoryuvannya/monitoring-i-ocinka/infekciyna-zakhvoryuvanist-naselennya-ukraini>
6. Короста: офіційний сайт медичного інформаційного порталу. URL: <http://www.secretofhealth.kiev.ua/index.php/khvoroby/khvoroby-shkiry/43-korosta>
7. Круглий стіл «Просвітницька робота з учасниками освітнього процесу щодо попередження інфекційних хвороб»: офіційний сайт Рівненської медичної академії. URL: <https://mcollege.rv.ua/novelty/krugliy-stil-prosvitnitska-robota-z-uchasnikami-osvitnogo-protsesu-shchodo-poperedzhennya-infektsiynikh-khvorob>
8. Лаврентьева О. О. Підходи до профілактичної роботи зі студентами в контексті збереження й зміцнення здоров'я, формування навичок безпечної поведінки. Фізична реабілітація та здоров'язбережувальні технології: реалії і перспективи: матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. з міжн. участю, Полтава, 7 лист. 2018. Полтава, 2018. С. 168–171.
9. Муць І. Р., Галаджун Я. В., Яремко З. М. Навчання населення з питань цивільного захисту впродовж усього життя. Безпека життя і діяльності людини – освіта, наука, практика: зб. наук. праць 10-ї міжн. наук.-метод. конф. Том II. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 714 с.
10. Основи цивільного захисту: навч. посіб. / О. В. Бикова та ін.; за заг. ред. канд. іст. наук М. В. Болотських; МНС України, Ун-тет цивільного захисту України, Ін-тут держ. упр. у сфері цивільного захисту. Київ, 2008. 223 с.
11. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення: Закон України від 24.02.1994 № 4004-ХІІ. Із змінами від 17.12.2020 № 1113-ІХ. Редакція від 14.01.2021. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 27. Ст. 218. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12#Text>
12. Про захист населення від інфекційних хвороб: Закон України від 06.04.2000 № 1645-ІІІ. Із змінами від 07.05.2020 № 588-ІХ. Редакція від 23.05.2020. Відомості Верховної Ради України. 2000. № 29. Ст. 228. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1645-14#Text>
13. Про посилення роботи щодо профілактики захворюваності дітей у навчальних закладах та формування здорового способу життя учнівської та студентської молоді: Наказ МОН, МОЗ України від 21.04.2005 № 242/178 (прийняття від 21.04.2005). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0242290-05#Text>
14. Профілактика корости – поради лікаря: офіційний сайт Управління охорони здоров'я Тернопільської облдержадміністрації. URL: <https://uofter.gov.ua/ua/pages/247>

15. Розвадовська Т. В. Просвітницька робота як важлива фахова складова у діяльності соціального педагога. Наукові записки [НДУ ім. М. Гоголя]. Психолого-педагогічні науки, 2016. № 1. С. 70–74.
16. Факультет історії, політології та міжнародних відносин РДГУ. URL: <https://www.facebook.com/groups/fipmv.rdg>
17. Чесотка: симптоми и лечение: клиника Medikom. URL: <https://medikom.ua/ru/chesotka-simptomu-lechenie-kiev/>
18. Шевчук О. А. Словник з безпеки життєдіяльності: навч.-метод. посіб. для студ. гуман. і природн. спец. вищ. навч. закл. України I–IV рівнів акред. Вид. 2-ге, доповн. і перероб. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2014. 184 с.

References:

1. Plakhtii, D. P., Savchuk, A. M., Pidhornyi, V. K., & Burdeinyi, I. M. (Ed.). (2010). *Bezpeka zhyttiediialnosti v zapytanniakh i vidpovidiakh* [Health and safety in questions and answers]. Kamianets-Podilskyi: PP «Medobory–2006» [in Ukrainian].
2. Atamanchuk, P. S., Menderetskyi, V. V., Panchuk, O. P., & Chorna, O. H. (2017). *Bezpeka zhyttiediialnosti* [Health and safety]. Kyiv: Tsentru uchbovoi literatury [in Ukrainian].
3. Busel, V. T. (Ed.). (2009). *Velykyi tлумachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy* [Large explanatory dictionary of the modern Ukrainian language]. Kyiv. Irpin: VTF «Perun» [in Ukrainian].
4. Vseukrainskyi tyzhden hromadskoho zdorovia: masovi zakhody v oblastiakh. (2019). Ofitsiynyi sait Tsentru hromadskoho zdorovia MOZ Ukrainy [Official site of the Center for Public Health of the Ministry of Health of Ukraine]. Retrieved from <https://phc.org.ua/news/vseukrainskiy-tizhden-gromadskogo-zdorovya-masovi-zakhodi-v-oblastyakh> [in Ukrainian].
5. Infektsiina zakhvoriuvanist naseleння Ukrainy. Ofitsiynyi sait Tsentru hromadskoho zdorovia MOZ Ukrainy [Official site of the Center for Public Health of the Ministry of Health of Ukraine]. Retrieved from <https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan/inshi-infekciyni-zakhvoryuvannya/monitoring-i-ocinka/infekciyna-zakhvoryuvanist-naseleння-ukraini> [in Ukrainian].
6. Korosta. Ofitsiynyi sait medychnoho informatsiinoho portalu [Official site of the medical information portal]. Retrieved from <http://www.secretofhealth.kiev.ua/index.php/khvoroby/khvoroby-shkiry/43-korosta> [in Ukrainian].
7. Kruhlyi stil «Prosvitnytska robota z uchasnykamy osvithnoho protsesu shchodo poperedzhennia infektsiinykh khvorob». (2021). Ofitsiynyi sait Rivnenskoï medychnoi akademii [Official site of Rivne Medical Academy]. Retrieved from <https://mcollege.rv.ua/novelty/kruglyi-stil-prosvitnytska-robota-z-uchasnykamy-osvithnogo-protsesu-shchodo-poperedzhennia-infektsiinykh-khvorob> [in Ukrainian].
8. Lavrentieva, O. O. (2018). Pidkhody do profilaktychnoi roboty zi studentamy v konteksti zberezhenia y zmitsnennia zdorovia, formuvannia navychok bezpechnoi povedinky [Approaches to preventive work with students in the context of maintaining and strengthening health, developing safe behaviour skills], *Fizychna reabilitatsiia ta zdoroviazberezhuvalni tekhnologii: realii i perspektyvy*, materialy IV Vseukr. nauk.-prakt. konf. z mizhn. uchastiu [Physical Rehabilitation and Health Technologies: Realities and Prospects, Proceedings of the IV All-Ukrainian Scientific and Practical Conference with international participation]. Poltava [in Ukrainian].
9. Muts, I. R., Haladzhun, Ya. V., & Yaremko, Z. M. (2011). Navchannia naseleння z pytan tsyvilnoho zakhystu vprodovzh usoho zhyttia [Lifelong learning of the population on civil protection issues], *Bezpeka zhyttia i diialnosti liudyny – osvita, nauka, praktyka*, Zbirnyk naukovykh prats 10-yi mizhnarodnoi naukovy-metodychnoi konferentsii [Security of human life and activity – education, science, practice, Collection of scientific works of the 10th international scientific and methodical conference]. Kyiv: Tsentru uchbovoi literatury [in Ukrainian].
10. Bykova, O. V., Boliiev, O. Ch., Derevynskyi, D. M., Yelisieiev, V. N., Myronets, S. M., Osypenko, S. I., Piven, Yu. O., Pletnov, V. I., Popov, L. V., & Sokolovskyi, I. P. (2008). *Osnovy tsyvilnoho zakhystu* [Fundamentals of civil protection]. Kyiv: MNS Ukrainy, Un-tet tsyvilnoho zakhystu Ukrainy, In-tut derzh. upr. u sferi tsyvilnoho zakhystu [in Ukrainian].
11. On ensuring the sanitary and epidemic well-being of the population. Law of Ukraine dated February 24, 1994 No. 4004-XII. With changes dated December 17, 2020 No. 1113-IX. Edition dated January 14, 2021. (2021). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12#Text> [in Ukrainian].

12. On protection of the population from infectious diseases. Law of Ukraine dated April 6, 2000 No. 1645-III. With changes dated May 07, 2020 No. 588-IX. Edition dated May 23, 2020. (2020). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1645-14#Text> [in Ukrainian].
13. On strengthening the work on the prevention of child morbidity in educational institutions and the formation of pupils' and students' healthy lifestyle. Order of the Ministry of Education and Science, Ministry of Health of Ukraine dated April, 2005 No. 242/178 (adoption dated April 21, 2005). (2005). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0242290-05#Text> [in Ukrainian].
14. Profilaktyka korosty – porady likaria. Ofitsiyni sait Upravlinnia okhorony zdorovia Ternopilskoi obl'adzhadministratsii [Official site of the Department of Health of the Ternopil Regional State Administration]. Retrieved from <https://uozer.gov.ua/ua/pages/247> [in Ukrainian].
15. Rozvadovska, T. V. (2016). Prosvitnytska robota yak vazhlyva fakhova skladova u diialnosti sotsialnoho pedahoha [Educational work as an important professional component in the activities of a social educator]. *Naukovi zapysky NDU im. M. Hoholia. Psykholoho-pedahohichni nauky*, 1, 70–74 [in Ukrainian].
16. Fakultet istorii, politolohii ta mizhnarodnykh vidnosyn RDHU. Ofitsiyni sait Rivnenskoho derzhavnoho humanitarnoho universytetu [Official site of Rivne State Humanitarian University]. Retrieved from <https://www.facebook.com/groups/fipmv.rdgu> [in Ukrainian].
17. Chesotka: simptomy i lechenie. Klinika Medikom [Scabies: symptoms and treatment. Clinic Medikom]. Retrieved from <https://medikom.ua/ru/chesotka-simptomy-lechenie-kiiev/> [in Russian].
18. Shevchuk, O. (2014). *Slovyk z bezpeky zhyttiediialnosti* [Dictionary of life safety]. Kyiv: Vydavnychy Dim «Slovo» [in Ukrainian].

Shevchuk O. A.,

orcid.org/0000-0001-6021-2003

EDUCATIONAL WORK ON THE PREVENTION OF INFECTIOUS DISEASE OF SCABIES IN HIGHER EDUCATION INSTITUTION

The article analyzes the scientific and pedagogical literature, statistical information of the Public Health Center of the Ministry of Health of Ukraine on indicators of infectious scabies in Ukraine for 2016-2021, the State Institution «Rivne Regional Laboratory Center» of the Ministry of Health of Ukraine, and Municipal Enterprise «Regional Center for Public Health» of Rivne Regional Council.

Emphasis is on the expediency and application of educational and informational work, development and implementation in the educational process of higher education of interdisciplinary scientific knowledge of safety, health nature for the formation of modern specialists. The work bases on life safety competencies, socio-communicative, cultural and professional competencies.

The problem of preserving public and personal health through the system of relations «man-society-nature» is covered.

The article raises the problem of insufficient awareness of students of higher education institutions about the social and natural dangers associated with infectious diseases (for example, scabies).

The article pays attention to the low level of knowledge of students about ways to avoid and protect (prevent) scabies.

The survey presents the results of the comparative characteristics of scabies outbreaks in Rivne, Rivne region and Ukraine for 5.5 consecutive years.

The article presents the data of research work in the report, lecture and practical employment, preparation of students for the International conference and participation in the Round table «Educational work with participants of educational process on the prevention of infectious diseases».

It is concluded need to increase the level of knowledge of students of higher education through educational work, education of health culture, formation of skills of safe behavior throughout life, which allows mastering the theoretical foundations of the problem and systematization of theoretical knowledge.

Key words: danger, infectious diseases, prevention, scabies, institution of higher education, educational work.

Дата надходження статті: 30.04.2021 р.

Рецензент: доктор педагогічних наук, професор Малафійк І. В.